

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyitlter sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Népámitás.

Kossuth Lajos ideális elveiért küzdött a régi, az igazi függetlenségi párt, míg szép hivatásu ellenzék gyanánt állott a parlamentben; a nemzeti jogok és érdekek öröknek tekintette e pártot az egész ország.

A legutóbb lefolyt képviselőválasztáson is ezen elveket hangoztatták a párt jelöltjei, s azokhoz való tisztelettel ragaszkodásukat hangsúlyozva esküdtek örök hűséget a függetlenségi zászlónak.

Igérték mindent; a függetlenségi párt programjának megvalósítását helyezték ki látásba.

Igérték önálló vámtérületet és magyar vezényszót, önálló bankot és magyar hadsereget; mindent mi tetszetős és örömet okoz.

S a nép — az a becsületes és szép szavaknak könnyen hívó Istenadta nép — hitt a tetszetős ígéretekben, bizott a hazafias jelszavakkal kerdő jelöltekben; már már egy szebb, a magyarra boldogabb jövő felvirradását látta derengeni; az ország többséget adott a függetlenségi pártnak, melyről meg mindig azt hitte, hogy Kossuth Lajos hamisítatlan programját fogja megvalósítani.

Mindenki hitt, mindenki bizott, mindenki remelt.

És ime — meg jóformán alig szoktunk hozzá az öröm jöleső eretehez, már is elkövetkezett a csalódás, a kiábrándulás — a szomorú való korszaka.

Az „új rendszerű“ függetlenségi párt fent és lent hűtlen lett ahhoz a zászlóhoz, melyre

esküdt, sutba dobta Kossuth Lajos hamisítatlan függetlenségi elveit. — Átmeneti időben „átmenő párt“ lett és kormányoz derűre borúra.

Az a párt, mely mindig az önálló vámtérületet hirdette büszkén és kerdően programjával — föntartotta a közös vámtérületet újabb tíz esztendőre minden ediginél rosszabb és hátrányosabb kiegyezést kötvé az osztrakkal; felemelte a kvótát — bár, mint vezére szellemesen megjegyezte, a párt maga elvileg a kvóta ellen küzd ezután is, ez azonban a felemeléssel nem ellenkezik.

Elalkudta a honmentők tábora az önálló bankot is, s mo-t hogy legközelebb a fel-emelt ujonczlétszámot minden akadály nélkül szállithassa Bécsnek. — „megkorrigálják“ a házszabályokat is, hogy lehetetlené tegyék a jövőben bármikor egy nemzeti ellenzéknek — nemzeti idealok mellett a küzdelmet.

Mintha kicsereáltak volna a párt vezereit, a mióta kegyelmes urak lettek; mintha csak oroszlanbörbe bujtatott jambor farkcsóvaló kutyuska lett volna a függetlenségi párt — ily rövid idő alatt oly nagyot változott.

Hol vannak a párt programjának hírhedt képviselői a pártban? vagy talán csak addig kötelező az a *nemzeti program*, a míg a párt az ellenzéken ül?

Ki követeli ma a pártban komolyan az önálló vámtérületet és bankot, ki a magyar hadsereget és magyar vezényszót?

Ki emel szót a közözügyi kiadások folytonos emelkedése ellen? és hol vannak azok,

a kik még a közelmúltban is olyannyira tiltakoztak a házszabály revíziója ellen?

Hiszen alig pár éve hirdették a jó urak, hogy a házszabály a magyar alkotmány egyik legerősebb alapapitvénye, s ma már csak azért, hogy az ujonczlétszámot emel-hessék, képesek ezt is közpredára adni.

S a nép — az istenadta nép, mely tegnap még hitt és remelt — mintha kezdene már észre térni a mámoros állapotból.

Eleinte mint egy nagy beteg még csak bámulja a nagy átváltozást, alig bír meg-lepéteseben magához térni, látván miként vedlenek at az ezelőtt mérges tigrisek kezés bárányokká, a híres kuruczok kétret görnyedő udvaroncokká.

Mikor egy Wesselényi Ferencz a függetlenségi elvek valódi, hamisítatlan hirdetője nyíltan írja meg választóinak, hogy „a függetlenségi pártnak egykor kemény kurucz csapata császárpártivá vedlett át, mely rohamosan halad lefelé a lejtőn“, s e miatt kénytelen kilepni és odahagyni a partot, akkor már beszélhetnek bármit — helyi nagyságok — szépitgethetik is bárhogyan a dolgot, a valót többet már leplezni nem lehet. Szomorú de való, a függetlenségi párt régi elveiből ma már csak egyedül nevet tartotta meg, s azt is csak bitorolja.

A függetlenségi párt programja ma röviden e pár szóban foglalható össze: megmaradni a hatalom birtokában minden áron.

Bécsnek nem volt szolgálatkészebb gárdája soha, egy kormány alatt sem, mint a mai függetlenségi többség. Elve az, hogy mindent megiger lefele és mindent teljesít felfele. — És megis, alkalomadtán ök pisz-

TÁRCZA.

Zebernik asszonya.

Elbeszélő költen ény. Irtá: Tolvay Géza.

— A „Közérdek“ eredeti tárczája. — (5. folytatás.)

A hírnök.

„Bémenj azon kérélek, Zebernik várában,
 Mondd el asszonyodnak, mit mondok te néked“ ...
 Ráskay.

Hétszer hét nap, hét hét telt el,
 Hogy Ferencz bán ment Budára,
 Nyolczadiknak lézen immár
 Holnapután elmulása,
 S szép Leóna hjába várja:
 Pedig most is — bár az alkony
 Kibontotta könnyű szárnyát —
 Erkélyén ül s búsan, némán,
 Várva-várja hitese párját.

Várja még az este megjön
 És felgyújtják bent a méceset,
 S még akkor is — meg se mozdul,
 Csak nézi a sötétséget,
 Csak bámul a barna est'be ...
 ... Dobogás az? ... Nem, nem álom!
 Im a jelkürt hangja is zeng!
 Megremeg az asszony ott fent
 S nincs ereje, hogy felálljon,

Létez esörrenés, hid esikorgás
 Úgy benyílal a szívébe,
 Úgy szaladna — s menni sem tud
 Öröm s féls leigézte.
 Menne, futna, hogy fogadja
 Bárki jött is és hiába
 Szíve húzza és nem bírja
 Lenge testét gyöngye lába.

Mig vívódik gyengeségén
 Ajtó nyílt s egy ifju lép be ...
 — „Imre apród! — sikolt a hölgy —
 Hát az uram?! ... Jaj, mi érte?!“
 Áll az ifju — szinte gyermek —
 Áll habozva s szeme könnyben.
 — „Mondjad! ... Oh szólj! ... Beteg? ... Él-e?!“

Szól az apród: „Bár ne élne“ ...
 S szép Leóna viszadöbben.
 — „Igen, úgy van ... bár ne élne! ...
 — Könnyes szemmel búsan mondja —
 Inkább dült vón átvert szívvel
 Haldokolva a porondra!“
 — „Mondd, mi érte?!“ — „Jól tudod te,
 Mért kívánod elbeszélui?
 Miattad lett földönfutó,
 S gazdátlanok jó vitézi.
 — „Én miattam! ... Örök Isten!“ ...
 — „Ne játssz úrnó Isten névvel!
 Te viszonzád hű szerelmét
 Álnoksággal, hűtlenséggel;

Ne büntessen érte Isten
 Azt izeni, azt kívánja,
 Ne büntessen, juttatád bár
 Koldussorsra, bujdosásra!
 Ó szerelmét sítig őrzi,
 Te légy boldog ama mással,
 Kinek mátká gyűrűd adtat
 Istentelen árulással!
 Az Zebernik ura is már
 Ferencz bán nincs, meghalt élve ...
 Meghocsátott ... Átkozlak én!
 Fogjon meg az átkom — érte! ...

Dermedten áll szép Leóna,
 Areza fehé, ajka reszket.
 Áll szoborként ... Márja állt így
 Lábainál a keresztnek
 Így néz, ki álomból ébred,
 Melyben viaskodott rémmel,
 Azután a szívéhez kap
 És fejéhez két kezével,
 Felsikolt, lerogy a földre
 Hol falon függ Márja képe
 És néz vad kétségbe'eással,
 Felbúg tördelt esküvéssel
 A héttörü Márja képre ...

kölik és vádolják a Deák-párt kormányait! Nepámitás a neve ezen új betegségnek, s midőn ebből az ország felgyógyul, azt kiabrándulásnak nevezik.

Polgártársak, gyógyulást kívánok.

Hamisítatlan függetlenség!

Az erdélyi református egyházkerület új püspöke.

Nagyjelentőségű nap volt a hó 18-dika az erdélyi ref. egyházkerületre nézve. Dr. Bartók György, a fényes tehetségű, puritán, nemes jellemű, lelkes férfi püspöki örökébe, új, erős férfiút ültetett a közbizalom, ritka egyértelműséggel. Kenessy Béla kiváló férfi, kit 141 választó titkos szavazással, teljes egyhangúsággal választott meg püspökké s akit őszinte szívvel, a legmelegebben üdvözölték nagy elődei helyén.

Az új püspök valóban teljesen méltó e kitüntetett bizalomra. Jellemszilársága, tudománya, nagyműveltsége, fáradhatlan szorgalma, ekesszólása rég kivívta a közbecsülést és a köztiszteletet, nemes szívérése pedig a közszeretetet.

A közgyűlés, melyen e nagyjelentőségű választás megtörtént, hű kifejezője volt nemcsak az erdélyi ref. egyházkerület hívei közéletének, hanem egyszersmind az erdélyrészi magyarságnak is, vallásfelekezeti különbség nélkül. Báró Bánffy Dezső főgondnok elnököt e választó gyűlésen, ő emlékezett meg szép, meleg szavakban az elhunyt dr. Bartók György érdemeiről és ő üdvözölte az új, főtiszteletű püspököt, ki remek szóoklatban köszönte meg a köztisztelet és bizalom eme megnyilatkozását.

Beszédeben, az egyhangú bizalomra hivatkozva, méltán idézhette a 128 dik zsoltárt: „Ime, mely igen jó és mely gyönyörűséges dolog az atyafiaknak egyességben való lakások”. Szeretnek e magaslaton megállani s néman, mintegy lelekzetvisszafojtva gyönyörködni ebben az egyességben. Való, hogy egyetlen hang se zavarja meg ezt a felséges, ezt a felemelő, ezt az impozáns harmóniát. Avagy szeretném biztatni önmagamot, miként Debora, mikor népe dicsőségét akarja megénekelni: „kelj fel, kelj fel Debora! serkenj fel, serkenj fel, mondj eneket!” De nekem ebben a pillanatban sem néma szem-

— „Hütlén én?! Oh Isten anyja,
Te hét sebből vérző Márja,
Tekints reám, hűségemnek
Te légy tanúbizonysága!
Hütlén én?! Irgalmas Isten,
Ki lakozól fenn az égben,
Te hallgassd meg esküvésem,
Te légy biram, segítségem!
Villámoddal sújts le engem...
Nyugalmat ne leljen testem...
Lelkem a pokolra szálljon
S szörnyű kint bocsáss reája
Ha volt szümmnek alnoksága
Én teremtem!... Én Királyom!
Verj meg! Büntess szörnyüképpen,
Ha hazugság a beszédem,
Ha nem orvul raboltak el,
De én adtam hitzegéssel
Édes uram gyűrűjét — el!...

— Áll az apród leigézve
Halvány arcán könnye árad:
Áll habozva, míg sokára
Erőt levén hó imában'
Jajja esitul asszonyának...

lélőnek és gyönyörködőnek, sem uépm magasztalójának lennem nem szabad; most a hallgatás hálátlanságnak, a magasztalás méltatlan hízkeledésnek tetszhetnek.”

Az erdélyi ref. egyházkerületben tehát újra kezdődhetik a szép, vallásos, nemzeti munka — folytatása dr. Bartók György buzgó tevékenységének.

— n. —

A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár közgyűlése.

Régi és jó hírű pénztárunk, melynek szoliditása általán el van ismerve, a hó 16-án tartotta 37-ik rendes közgyűlést nt. Szilágyi Farkas elnöklété alatt. A részvényesek nagyon szép számban jelentek meg, kik előzékeny figyelemmel hallgatták meg az elnöki megnyitót, melylyel kapcsolatosan kegyeletesen örekitették meg Cirner J. József alelnök, Benedek Gábor felügyelő biz. tag, Sebesi Zsigmond és idősb Winkler János részvényesek elhalta feletti részvétüket. Az igazgatósági jelentést Török Bertalan ismertette, melyből kiemeljük, hogy az 1907. évi forgalom 43 millió 600 ezer 723 K. 92 fillérről tett, 16 millió 188.974 K. 02 fillérről haladván meg az 1906. évit. Az intézetnek 400.000 K. részvénytőkéje, 202.509 K. tartalékja és 2 millió 652 ezer 385 K. betétje van. A kölcsön kihelyezett összeg 4 millió 194 ezer 865 korona. Különösen két tételt emelünk ki, mely az utóbbi években jelentékenyen emelkedett s ez a váltó-számla, mely 1.952.322 K. és a jelzálog-számla, mely 1.807.795 koronát tesz s így a betevőknek igazi biztosítékul szolgál. A nyereség az 1906. évről áthozott 21.018 koronával 81.260 koronát tett, melyből a részvényesek részvényenként 25 koronát kapnak. Jótékony célra 2.200 korona jut és ebből részesülnek: a nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyesület, a polgári és elemi iskolák, az alsófokú kereskedő és az iparos tanonc-iskolák; a szegény tanulókat segélyező kör, a protestáns nőegylet, az enyedi ref. harangalapja, a toronyóra alap, a róm. hath. egyházközseg, a Bethlen fejedelem és a Kossuth Lajos emlékére emelendő szobrok alapjai, — a m. kir. honvéd altiszti alap, a miriszlói, felenyedi, marosújvári ref. és a balászfalvi róm. kath. egyházközseg, olyan szép sor, amint aligha mutathat fel más pénztárat.

A közgyűlés meglepéssel vette tudomásul az előterjesztést, elismerését fejezte ki az igazgatóságnak, felügyelőségnek és a tisztviselői karnak.

A megüresedett helyek betöltésére Tóth Miklós részvényes vezetése alatt kiküldött szavazatszedő-bizottság jelentése szerint majdnem egyhangú volt a választás s e szerint az igazgatóság tagjai lettek dr. Botz József ny. vm. kórházi főorvos, birtokos, Csató János kir. tanácsos, nyug. alispán, dr. Müller Jenő ügyvéd, birtokos és Lázár István Bethlenfői iskolai tanár; a felügyelőségbe dr. Fülöp Ferencz vm. kórházi orvos és dr. Müller Zoltán ügyvéd és birtokos lettek megválasztva.

A kiváló szép rendben, élénk érdeklődés között lefolyt gyűlés után régi jó szokás szerint a megválasztottak barátságos uzsonnára invitálták meg a részvényeseket. Sűrű, vidám pohárköszöntőkkel élénkítve a vidám kör társalgását, melyből — mai napság ritka kivételképpen — teljesen ki volt zárva a közéletet már-már megmetyélező politizálás.

Gáspár János orsz. gyűl. képviselő a megmondhatója, hogy az a pár óra volt az igazán lelket derítő, amit régi barátai körében e képpen tölthetett.

Egy kis korrekció.

A m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztálya 791. sorszám alatt közzétett elvi jelentőségű határozatát a következőleg indokolta:

„21286—907. szám.

Az igazgatósági tagok és a tisztviselők illetményei után járó III. és IV. osztályú kereseti adók és ezek járuléka az 1875. évi XXIX. t. czikk 16. és 32. §-ai értelmében maguk az igazgatósági tagok és a tisztviselők által fizetendő és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatot vagy intézetet csak a beszedés és a beszállítás kötelezettsége terheli. Az e czímen levont fenti 2832 korona 15 fillért, illetve 1213 korona 46 fillért tehát üzleti kiadásnak tekinteni nem lehet. Igaz ugyan, hogy ezeket az adókat panaszolt népbank anélkül fizette be, hogy az illetőktől illetményeikből levonta volna, ez a körülmény azonban nem képezhet törvényes alapot arra, hogy a szóban forgó adók az üzleti kiadások közé soroztasanak, mert ezeknek az adóknak a fizetésére a népbank sem az alapszabályok, sem szerződés szerint kötelezve nincs s a népbank által megtérítési igény nélkül teljesített adófizetés a védirát szerint is csak ősi gyakorlaton alapul és így nem kötelezettségből származik.”

Tehát az a pénzügyigazgatósági intézkedés még sem olyan nagyon szabálytalan.

Továbbá: Az 1883. évi 44. t. cz. 95. §-a értelmében házastársak által közösen használt birtok és közösen folytatott üzlet után kiírott adóért a házastársak egyetemleges felelősséggel tartoznak. Már pedig valaki csak az őt is terhelő, tehát saját adóját képező összegért lehet felelős.

Előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb legyenek szivesek megújítani, nehogy a lap szétküldése akadályt szenvedjen.

A „Közérdek” előfizetési ára:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 „
Negyedévre	3 „

Vegyes hírek.

— Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.

— **Politikai hírek.** Lengyel Zoltán vasárnap Zilahon beszámolót tartott. Természetesen gunyolódott a kormányparti függetlenekkel, Apponyit bolondítással vádolta és azt állította, hogy amikor Kardos Árpádok szerepelnek hivatalos jelölteként, mint a nemzet mentőangyalai, akkor a többségi akarat feltétlen uralma szolgásgot jelent a nemzetnek. Új szervezésre hívta fel választóit, kik bizalmukat fejezték a derék honatya iránt. — **Désen képviselő választás volt,** s csodálatosképpen Barcsay Tamás alkotmánypartit választották meg 708 szavazattal Gáll István függetlenségi 470 szavazata ellenében. Persze a függetlenségek nagyon felháborodtak gr. Wass Béla

főispán ellen, s hirtelen, hogy a választást megtámadják. Eszerint a főispánok pártállása határoz, hogy a többség hova húzódik: nálunk is legújabbban ez a tapasztalat volt addig, amíg Szász Józsefet ki nem buktatták az alispáni székből. — **Maros-Tord** a megyében Gernyeszegen Farkas Albert volt főispán lesz a képviselő függetlenségi programmal. — **Csütörtökön** a házszabály-revisiót fogja tárgyalni a képviselőház.

— **Főtisztelendő Deli Ödön** ur, ki Aradra költözése óta mindig igaz szeretettel emlékezik meg itteni kedves ismerőseiről, a Szegény tanulókat segélyező körnek 20 koronát küldött, amiért hálás köszönetét nyilvánítja Török Bertalanné elnök.

— **Örömhír.** Schönaich hadügyminiszter kijelentette az osztrák delegatio hadügyi bizottságában, hogy a vezényszót kivéve hajlandók a magyaroknak katonai engedményeket tenni. Varjunk! Legalább a Tisza alatt megígért, de szépen elobstruizált pontozatok megvalósítását lássuk. Hol vannak azóta!

— **A szegény tanulókat segélyező kör** theastelyeit oly szép számú közönség volt szíves pártolni, hogy a leányiskola tornatermében már nem lehetett elférni. A Bethlen-főiskola érdemes előjárósága méltányolva az egylet nemes czéljait, elismerésre méltó előzékenységgel megengedte, hogy két estélyt a főiskola kényelmes tornatermében tartson az egylet. Ennélfogva a f. hó 23-án vasárnap délután 5—8 óráig tartandó, igen érdekes műsoros theastély a főiskola tornatermében lesz, miről azon kéréssel értesítjük a háziat, egyszerű, kedélyes mulatságon résztvenni szándékozók, hogy mennél nagyobb számban, lehető pontosan sziveskedjenek megjelenni. A belépő díj most is csak 60 fillér lesz.

— **Márczius 15-dikének hatvanadik évfordulója.** Ez esztendőben ünnepejük 1848. márczius 15-dikének 60-ik évfordulóját. Minthogy az idén vasárnapra esik márczius 15 dike, az ünneplés az egész országban általános lesz.

— **A Hivatalos Lapból.** A pénzügyminiszter Christoph Béla nagyenyedi p. ú. számtisztet a temesvári p. ú. igazgatóság mellé r. számvevőséghez számellenőrré nevezte ki.

— **Felolvasás.** Vasárnap délután Zayzon János koll. tanár tartott felolvasást az Iparos-körben. Az idegenszerűségről beszélt, amiben mindnyájan benne vagyunk, mikor szép és zengzetes magyar nyelvünk helyett idegen elnevezéssel beszélünk mindenről és minden házi szükségletünkről, egyszóval uincsen bennünk magyarokban annyi akarat, hogy leszokjunk az idegenmajmolást, a szolgáló utáztatást. A remek felolvasást élénk figyelem és érdeklődés kísérte. Fekete Gizi és Paulini Emilia pompásan eljátszott páros jelenetét és Nagy Dénes szavaltát elismerés és taps jutalmazta. — Jövő vasárnap egy új sorozata kezdődik az előadásoknak. Felolvasást tart Garda Kálmán dr. Ezenkívül lesz ének, Papp Jolánka szaval s Poleretzky János pedig monológot ad elő.

— **Még a bálókba is.** Fogarasi Albert és a többi grand seigneurök — nem tudván, hogy mivel is lehetne a társadalmi feldúlt állapotokat állandósítani; — ezen czél szolgálatára függetlenségi czéger alatt bált rendeznek, melyben részt fognak venni mindazok, a kiknek jelszava: „vigyük be mindenüvé a politikát — még a bálókba is“.

Ezen a társadalmat még alaposabban szétválasztani készülő újabb tapintatos idea — tölti be most a honmentők minden gondolatát és remélik, hogy tervüket siker koronázza. A ki a bátra elmegy, — azt úgy halljuk — a nem éppen a 48-as függetlenségi mixtum compositum párt pártoló tagjával fogják tekinteni, katalógusba veszik és alkalomadtán felmentik minden ígéret alól. Ez már rendes nem szokatlan eljárás.

— **Értesítés.** A városi adóhivatal értesíti a t. adózó közönséget, hogy az 1908. évre érvényesített I., II. oszt. keresetadó kivetési lajstrom a városi adóhivatalnál 8 napi közszemlére kitétetett. Ennélfogva azok, kik ezzel az adónemmel már az előző évben is meg voltak róva, február hó 20-tól, azok pedig kik először rovatnak meg ezzel az adóval, az adónak az adókönyvecskébe való bejegyzése napjától számított 15 nap alatt a kivetés ellen a városi adóhivatalnál benyújtandó bélyegmentes felszóla lással élhetnek.

— **Nagy a sár.** Akik vasuton jönnek városunkba és a járásbiróságnál van dolguk, azok kénytelenek a várost megkerülni, hogy oda juthassanak, mert a Hid-utczában olyan nagy sár van, hogy azon alig bírnak keresztül gázolni. Vagy ha végig mennek ezen a forgalmas utczán, hát megemlegetik az enyedi esős s sáros időt.

— **Trafikszivar.** — **selyempapírosban.** Fontos újítás életbeléptetését tervezi a magyar királyi dohányjövődék. Az újítás abból állana, hogy a legolcsóbb szivarok kivételével, minden szivart selyempapírosba burkolva hoznak forgalomba, a legolcsóbb szivarok végét pedig papírosból való kupakkal látják el. Egészségi szempontból nagy fontossága lenne a reform életbeléptetésének, mert az a régi szokás, hogy egyesek, amíg egy szivart vásárolnak, tizet is végigropogtatnak, többé nem fejegetné veszedelemmel az érintkezési fertőzés útján a dohányzók egészségét.

— **A balászfalvi takarékpénztár** f. év márczius 1-én tartja meg 18-dik évi közgyűlését Balászfalván, saját helyiségében. Az elmúlt üzletéve is szép eredménnyel zárult.

— **Vissza a természethez.** A Tahitiről visszatérő matrózok érdekes dolgokat beszélnek egy ott élő emberről, a ki magát természetes embernek nevezi. Igazi neve Darling E. W. s kött évvel ezelőtt az Amford-lelandi egyetem tanára volt Amerikában. Most Tahitira meuekült, s csakis gyümölcsessel meg növényfelevel táplálkozik. Egyedüli ruházata egyszerű vaszonöltöny. Barlangban a lakasa s napjában többször fürdik a tengerben. Főbb ételszabályai; a melyeket tiz pontban foglalt össze, a következők: Menekülj a füstös, piszkos városból, szabadítsd meg magad a kísértéseitől. Szoktast testedet a hideg vízhez és a napsugárhoz, hogy egészségesen alhassál a szabadban. A mig csak lehet, elj szabad ég alatt. — Mindenestre különöz tulzásai ezek egy különben manapság nagyon is tanácsolható és szükséges áramlatnak. Vissza a természethez! ez a mi jelszavunk is, természetesen barlanglakás és vegetáriánusság — nélkül. De kávéházi élet és korcsmázás nélkül is — szabad időnkben szabad levegőn, egészségesen szórakozva s az enyhe évszakokban ott is pihenve!

— **A tuberkulózis különös gyógyítása.** Hogy ne csak mindig komoly dolgokat tárjunk olvasóink elé, ide iktatjuk azt

a csodabogarat, a melyet egy külföldi lap nemrég hozott nyilvánosságra. E szerint a tüdővész akként lenne gyógyítható, hogy a beteg 10,000 kilométernyi utat tegyen meg vasuton, még pedig folyton a mozdonynak legelőlső részén tartózkodva. Ezzel a tüdő „erőszakos szelleztetése“ vitetnék végbe s ez okozná a „gyógyulást“. Annyit elárulunk, hogy e messiási idea orosz agyvelőben fogamzott meg.

— **Az anyák iskolája.** A fővárosi közgyűlési termében Torday Ferencz dr., az állami gyermekmenedék hely főorvosa, a skrofulózis és tuberkulózis ellen való védekezésről tartott előadást. Az életből vett szomorú adatokkal rámutatott arra, hogy a tuberkulózis nemcsak a jelen nemzedék egészségét támadja meg, hanem aláássa a jövő nemzedék életképességét is. Épp ezért a tuberkulózis ellen való védekezést ott kellene kezdeni, hogy tüdőveszes embernek lehetlenné kellene tenni a családalapítást. A tüdőveszes szülők gyermekeit el kellene különíteni. A tuberkulózis ellen való küzdelem keretébe beletartozik a népélelmezés olcsóbbá tévése és a lakásviszonyok megjavítása. A városi élet egészségi ártalmait a szabadban való tartózkodás útján kell ellensúlyozni. E czélból a háztetön játszóhelyet, valamint erdei iskolákat kellene létesíteni. A nyaraltatás is életszükséglet a városi gyermekeknek. A gyermeki szervezet megerősítéséhez a Balaton természetadta gyógyító hatását nagyobb arányban kellene kihasználni.

— **Az Első Alföldi Cognacgyár** részvénytársaság és szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának (V. Mérleg-utca 11. szám) heti üzleti jelentése. Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban.	Kicsinyben.
Finomított szesz adózva	168.—	173.—
Finomított szesz adózatlan	69.—	74.—
Élesztőszesz adózva	—.—	—.—
Élesztőszesz adózatlan	—.—	—.—
Nyers szesz adózva	166.—	169.—
Nyers szesz adózatlan	67.—	70.—
Denaturált szesz ingyen hor-		
Adóval és fuvarmegtérítéssel	58.—	60.—

Vérszegénység

ellen gyorsan ható szer a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen

vérszegénység eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkotórészek a sajátos

SCOTT-féle eljárás

által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmúlhatatlan.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **Piaczi közvetítők.** A piacon tapasztalható drágaság az országuk ugyszólván minden városát arra ösztökölte, hogyan lehetne megakadályozni az élelmiszerek ára

M e g h i v ó.

A Balázsfalvi Takarékpénztár Részvénytársaság XVIII. rendes közgyűlését

1908. márczius 1-én délután 3 órakor Balázsfalván saját házában fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket az 1907. évi mérleg egyidejű közlésével ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó, a közgyűlés határozatképességének megállapítása, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1907. évről, a mérleg és számadás előterjesztésével.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a mérleg és számadás fölött, a nyereség felosztása, végül az igazgatóság és felügyelőbizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
5. Öt igazgatósági tag és az egész felügyelő-bizottság választása.

Azon részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, részvényeiket az igazgatóságnál egy nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni kötelesek.

Az igazgatóság.

VAGYON.

Mérleg-számla 1907. decz. hó 31-én.

TEHER.

		Korona	fill.			Korona	fill.
1	Készpénz	14057	57	1	Részvénytőke	200000	—
2	Leszámitolt váltók	388990	96		Betétek	254195	48
	" biztosítva	107364	—	2	" tőkésített kamatai	9102	97
3	Értékpapírokra előleg	30493	—	3	" átmeneti váltók kamatai	4963	55
4	Értékpapírok	727	45	4	Visszleszámitolt váltók	69051	54
5	Jelzálogkölcsonők	64917	98	5	Tartalékalap	93306	83
6	Kötelezvény-kölcsonők	34781	—	6	Idegen számla	902	25
7	Osztr.-Magy. Bank girószámláján	1172	31	7	Folyó számla	422	13
8	Visszleszámitolt váltók átmeneti kamatai	693	54	8	Részletfizetések	7819	20
9	Óvási költségek	176	79	9	Fel nem vett osztalék	450	—
10	Ügyvédi előlegek	541	17	10	Ki nem utalt jutalék	88	84
11	Vásárolt ingatlanok	4549	94	11	Leírás a váltótárczából	1299	36
12	Intézet háza	14400	—	12	Nyereség	20963	56
	Leírva	300	—				
		14100	—				
		662565	71			662565	71

TARTOZIK.

Veszteség- és nyereség-számla 1907. decz. 31-én.

KÖVETEL.

		Korona	fill.			Korona	fill.
1	Visszleszámitolt váltó kamat	4295	30	1	Váltó		
2	Betétek tőkésített kamatai	9102	97	2	Érték-előleg		
3	Betétek kifizetett kamatai	2818	48		" kamatok	62507	—
4	Fentartási költségek	1940	65	2	Jelzálog		
5	Tiszti fizetések	7200	—	4	Kötvény		
6	Adó és illetékek	8202	03	5	Különféle bevételek	2534	64
7	Leszámitolt váltók átmeneti kamatai	4963	55	6	Jutalékok	392	83
8	Tartalékalap kamatai	4443	18	7	Ingatlan bérek	694	61
9	Póstabérek	600	—				
10	Leírás a váltótárczából	1299	36				
11	" a ház értékéből	300	—				
12	Nyereség	20963	56				
		66129	08			66129	08

Balázsfalva, 1907. december hó 31-én.

30 1-1

Tornya Lajos s. k.
igazgató.

Pongrácz Simon s. k.
főkönyvelő.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Bretter Mór s. k.

Mendl Henrich s. k.
felügy. biz. elnök.

Schieszl Károly s. k.

Kovács Károly s. k.

Egyedül legolcsóbb bevásárlási forrás!

Lányi Lajosnői és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Értesitem a t. vevőközönseget, hogy őszi és téli bevásárlási utamról hazaérkeztem. Raktáramon vannak a legszebb és legújabb női divat kelmék, u. m. flanellek, schevjottok, angol szövetek, delének és minden minőségű barkhettek. Bluz újdonságok. Női, férfi és gyermekezipőkben az országghírű Vácsi Kobrak-gyárnak egyedül taktára. Nagy választéku hazai gyártmányú vászonárak és fehérneműk, kalapok, kesztyűk, harisnyák, flaneltakarók, paplanok és matrácok.

Allandó nagy választék női ruhadiszkekben, selymek és bélésárakban. Gyászruha kelmékben meglepő választék.

Temetkezési cikkek, sirkoszorúk stb. feltűnő olcsó árakban szerezhetők be.

Tanuló ifjúság részére szükséges áruk nagy választékban.

!!A legszolidabb és legpontosabb kiszolgálás!!

Óriási választék!**HIRDETÉSEKET**

legolcsóbban
a lap kiadóhivatala
vesz fel.

Hegyi Jánosműlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyosengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönsegeknek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmámta vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók Becces pártfogást kér

15-104

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

FISCHER és TÁRSAI

faiskolák és szőlőoltvány telepek

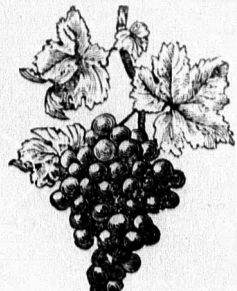
391 15-104

Nagyenyed

nemcsak kifogástalan

facsemetéket

hanem legjobb minőségű fajtisza

szőlőoltványokat

is szállítanak. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnek.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.

Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.

Allandó betétet 5% kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll
hétköznap
d. e. 9-12-ig,
d. u. 3-4-ig.

Üzletfeleink
részére telefon
bevezetve
14. szám alatt.

Férfi kalap és nyakkendő különlegességek.

Téli áruk eladása.

Az előrehaladott idény miatt raktáram kisebbitésére elhatároztam, hogy a lentebb felsorolt árucikkeket

teljesen gyári árban

fogom **elárusítani**, hogy azokat pénzzé téve, annál dúsabb raktárral álljak a tavaszi idényre vevőközönsegem rendelkezésére.

Előny gyári árak márczius 1-ig:

Téli ruhakelmék, mosó velez és flanellek, hárász- és posztó vállkendők, férfi, női és gyermek alsóruhák (trikók), sapkák, keztyűk és harisnyákban.

Ezen kiváltságos alkalomra szives támogatást kér, mély tisztelettel

Weinberger Miksa,

8 1- vászon, fehérnemű és divataruháza, Főtér, Várépület 8.

Paplanok f. 1.95-től feljebb.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.